

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 20. september 2001 šte. 38 (3136) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Deželni zbor ostaja trdnjava treh strank

Upanja, da bo Koroška v doglednem času, to je še pred novimi deželnozborskimi volitvami, spremenila restriktivni volilni zakon ter znižala volilni prag za vstop v deželni zbor, so očitno splavala po Dravi.

Te dni je deželni glavar odgovoril na poseg koroških Zelenih, ki so ponovno zahtevali znižanje volilnega praga. Haider je dejal, da je sicer za volilni red, ki je manjšini prijazen, za Zelene pa gotovo ne bo mig-nil niti z mezincem.

S tem je vsaj za nedogleden čas končana diskusija o reformi deželnega volilnega reda, ki zdaj zahteva najmanj deset odstotkov glasov za vstop v deželni zbor. Drugod po Avstriji je ta ovira dosti nižja, povprečno med 4 in 5 odstotki.

V deželnem zboru je že dalj časa posebna komisija pripravljala reformo in vse je kazalo, da bo možen kompromis. Socialdemokrati so signalizirali pripravljenost, ljudska stranka, ki je že sedaj bila največja coklja reforme, pa je zdaj ponovno proti reformi.

Nov veter pri reformi volilnega reda je seveda izzval ostre reakcije tako slovenske strani kot tudi Zelenih.

Andrej Wakounig, predsednik EL, je dejal: »Po vsem tem, kar se zdaj dogaja v vprašanju reforme volilnega reda, moram ugotoviti, da deželna politika za to nikoli ni bila iskreno pripravljena. Naš predlog za manjšinski mandat očitno nima pristanka deželnozborskih strank, ki hočejo nek ohlapen model. Deželnozborske stranke hočejo ohraniti sedanji restriktivni model, ki jim pač zagotavlja stolčke v deželnem parlamentu, in nočejo demokratične konkurence. S tem pa se nadaljuje in potencira tako imenovani »politični incest«, ki je deželi že toliko škodoval.«

Michael Johann, predsednik koroških Zelenih, je zaprepadeno vprašal, kakšno pozicijo da svobodnjaki sploh zastopajo. Na eni strani so prav oni predlagali znižanje mandatne ovire, na drugi pa zdaj o tem nočejo ničesar več slišati.

»Tu ne gre za slovensko narodno skupnost ali za Zelene, ampak za Koroško in za to, da se

končno uvedejo standardi demokracije, ki so mednarodno primerljivi. Če naj Zeleni ali pa katera druga stranka dejansko pridejo v deželni zbor, je treba prepustiti volilcem«, je dejal Johann.

Predsednik NSKS Bernard Sadovnik je opozoril na »okro-

glo mizo«, za katero da so vse deželnozborske stranke pristale na konsenzualni rešitvi v zadevi slovenskega mandata v deželnem zboru. »Znižanje volilnega praga ne sme biti žrtev volilnostrateških razmišljanj«.

Franc Wakounig

Zveza koroških partizanov je na svojem jesenskem izletu položila venec ob partizanskem spomeniku v Mežici. Več o izletu preberite na strani 3.

PREBLISK

... ne mislim kakega rojstnega dne. V mislim imam vse tiste ljudi, šolarčke in šolarje, pa profesorje in profesorice, ki so po zasluženih počitnicah spet sredi šolskega vsakdanjika. Želim jim vsem vse najboljše za prihodnje leto. Učencem in dijakom želim, da bi čimbolj uspešno zaključili šolsko leto, da bi znali poiskati pomoč takrat, ko jo potrebujejo, da bi ne jezili preveč učiteljev, da bi se kljub lenobi in tistemu »bom že« spravili redno k pisanju domačih nalog, da bi imeli učitelje, ki v svojih učencih ne vidijo zgolj svojih potencialnih sovražnikov, in želim jim, da bi imeli dobre prijatelje in tudi zabavo.

Učiteljem in profesorjem pa želim, da bi znali ohraniti živce, kadar pride do težav, da

bi imeli to našo zlato mladino vsaj toliko radi, da bi ji ne vzeli veselja do obiskovanja šole in da bi imeli v mislih predvsem željo, da bi otroke kaj naučili in jim tudi pomagali, če je treba.

Vse najboljše ...

Želim pa tudi staršem, da se bodo znali z otroki povese-liti uspehov in da bodo znali najti tudi besede tolažbe, kadar ne bo šlo vse kot po ma-slu. In da otorokom ne bo treba skrivati svojih napak, ker bi se bali posledic.

In ne nazadnje je moja želja, da bi se v tem letu kar največ otrok učilo in naučilo slovensko. S. W.

16. VESTNIKOV IZLET

od petka 12., do nedelje 14. oktobra 2001
MOŠČENIČKA DRAGA – hotel MARIINA

Vse bralce in prijatelje pristrčno vabimo na letošnji izlet v Moščenico Drago. Kot vsako leto se bomo tudi letos potrudili, da nam bo lepo in prijetno. Za ples in zabavo nam bo igral TRIO KORENIKA iz Šmihela pri Pliberku.

Cena: 1.700,- šil. na osebo v dvoposteljnih sobah 123,54 €
320,- šil. doplačilo za enoposteljno sobo 23,25 €

Prijave 0463/514300-40 (Milka Kokot), -14 (Urška Brumnik)

Vaš partner za transport + turizem

SIENČNIK

Telefon (04236) 2010-0
Telefax (04236) 2010-11
A-9141 DOBRLA VAS

NARODNOSTNA POLITIKA Nov predsednik ZNP

Dr. Franc Wutti, doslej podpredsednik, je v torek, 14. septembra, bil izvoljen za predsednika Zbora narodnih predstavnikov, osrednjega odbora Narodnega sveta koroških Slovencev. V tej funkciji je nasledil mag. Rudija Vouka. V razgovoru s SV je Wutti svojo funkcijo opisal takole: »Skušal bom združevati različne struje v zboru, da se ta različnost spoštuje, večinski sklepi pa naj bodo izraz skupne volje ZNP«. Naloge zbora so boj za male šole, podpora pritožbam pri Ustavnem sodišču, angažma za slovenski mandat v deželnem zboru, ohranitev slovenskih oddaj v ORF in razširitev programa Radia dva po urah in pri osebju. V tej točki predvideva Wutti pogovore z radijem AGORA. Radio dva in AGORA imata zdaj po 12 ur oddajnega časa. Razočaran je Wutti nad strankami, da zavlačujejo odločitev pri zastopstvu Slovencev v deželnem zboru.

GLASBENO GLEDALIŠČE GABRIEL •
SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA • v sodelovanju
z MUSIKVEREINOM • vabijo na

koncert simfonikov RTV Slovenija

Komponisti: Bojan Adamič, Janez Gregorc, Dečo Žgur

DIRIGENT: Anton Nanut; SOLISTI: Mia Žnidarič in Gabriel Lipuš, vokal; Michael Erian, saksofon

Petek, 21. septembra 2001, ob 20. uri
velika dvorana Doma glasbe (Konzerthaus), Celovec

Na sporedu so klasične, skoraj standardne jazzovske harmonije simfoničnega orkestra, narejene po motivih slovenskih ljudskih pesmi. Vstopnice so v predprodaji na Slovenski prosvetni zvezi, tel. 0463/514300-22 in pri Musikvereinu, tel. 0463/55410

simfoniki rtv slovenija

KOMENTAR

Novembra bodo koroški kmetje izvolili svoje stanovsko zastopstvo v kmetijski zbornici. Skupnost južnokoroških kmetov je na svojem občnem zboru izvolila prve kandidate in ob tem je prišlo do zamenjave drugega kandidata. Namesto Janka Zwittera bo na tem mestu kandidiral Franc Jožef Smrtnik.

Nekateri so bili nad to odločitvijo delegatov občnega zbora razočarani in celo zahtevali ukrepanje predsednikov ZSO in NSKS (npr. pismo bralca Marka Wieserja v SV). Nekateri celo razmišljajo o tem, da bi ustanovili novo slovensko listo, ki naj bi jo vodil Janko Zwitter. Ozadje tega je prepričanje, da naj bi bilo v ozadju konzervativna idelološka orientacija Domeja in drugih, ki pač ni prenesel bolj »liberalnega Zwittera«. Nekateri celo pravijo, da se je ob tem ponovno »oživila« zelo konzervativna in včasih reakcionarna slovenska opcija, ki je že v preteklih letih vodila fundamentalni boj zoper ZSO. Dejstvo, da je Haiderjev šef protokola mag. Vladimir Smrtnik – izvoljen od občnega zbora – vodil občni zbor, da misliti.

Najbrž bo že nekaj na tem. Toda praksa zadnjih let je pokazala, da niti Domej niti Zwitter v kmetijsko zbornico nista vnašala »narodnostnega vprašanja« in so bolj v ospredju njihovega dela bila stanovska vprašanja. Zato se mi ne zdi pametno delati iz vprašanja kmečkonzorskih volitev narodnostni problem.

Občni zbor SJK je seveda demokratično odločil o kandidadni listi. Sum, da je šlo pri odvolitvi Janka Zwitterja za več kot le za zamenjavo kandidata, je utemeljen. Navsezadnje

je Zwitter odigral v zadnjih letih pomembno vlogo pri izgradnji večnamenskega kulturnega doma v Zahomcu, pri konjerejih, katerih uspešen predsednik je, pri lovcih v Ziljski dolini in še bi lahko našteval. Ne vem, ali Domej lahko ponudi takšno uspešno bilanco. Zato je seveda frustracija na Zilji in še kje utemeljena.

Kljub temu mislim, da bi bilo napačno, če bi v tem trenutku ustanavljali drugo slovensko oziroma dvojezično listo, ki najbrž s Zwitterom kot glavnim kandidatom ne bi imela slabih možnosti. Za to je kratkotalno premalo časa.

Po drugi strani pa bi bilo tudi popolnoma utemeljeno,

Kmečkonzorske volitve

če bi Zwitter kandidiral na kaki drugi listi, če bi mu ta ponudila svobodo v manjšinskih vprašanjih in bi taka kandidatura ne imela negativnih posledic za občinske volitve na Zilji. Navsezadnje so tisti, ki so organizirali odvolitev Zwitterja, v svojih političnih opcijah bili do zdaj zelo fleksibilni: od zelenih, preko liberalcev do ljudske in celo svobodnjaške stranke (kot je pokazal občni zbor SJK).

Odločitev mora sprejeti Janko Zwitter. Iz vidika ZSO je demokracija vedno tudi izbira. Volilci bodo izbirali med različnimi opcijami in vse so legitimne, kajti v kmetijski zbornici gre očitno bolj za stanovska vprašanja, kot je pokazala praksa zadnjih mandatnih obdobj.

Dr. Marjan Sturm

67. CELOVŠKI SEJEM

Največja gospodarska prireditelj z novimi akcenti

Znani proizvajalec kakovostnih sokov in žganih pijač Dominikus Spendel iz Labotske doline (v sredini)

Foto: Stukelj

Celovški sejem, ena največjih gospodarskih prireditev široke potrošnje, je v polnem teku. Okrog 600 razstavljalcev iz 15 držav, med njimi je tudi Slovenija, prezentira do nedelje, 23. septembra svoje proizvode. Razveseljivo je, da se je število koroških podjetij povečalo za deset odstotkov. Ali bo rekordna tudi udeležba, pa bo znano šele po zaključku sejma. Obisk v soboto in nedeljo je bil po oceni nekaterih razstavljalcev zelo zadovoljiv.

Otvoritev 67. Celovškega sejma preteklo soboto je bil zasenčen z dogodki terorističnega napada 11. septembra v New Yorku. Vsi govorniki, od zveznega ministra Martina Bartensteina do predsednika Celovškega sejma Walterja Dermutha, so odločno nastopili proti

vsakršnemu terorizmu in pozvali k solidarnosti v boju proti takemu nečloveškemu ravnanju. Ugotovljeno je bilo tudi, da se je gospodarski motor upočasnil, temu je priča naraščanje brezposelnih in pa stečajev.

Dolgoletni predsednik nadzornega sveta Celovškega sejma, 75 letni Walter Dermuth, je med drugim povedal, da bo s koncem leta oddal svojo funkcijo.

Novosti

Z novim jesenskim terminom in težiščnimi prireditvami naj postane sejem po predstavah organizatorjev za obiskovalce

in razstavljalce še bolj privlačen kot doslej.

Hala 7 je popolnoma v znamenju doživljanja bližajoče se zime in s tem povezanim zimskim športom in oddihom. Na sporedu so tudi modne revije s predstavitev najnovjših jesenskih in zimskih kolekcij (ob 10.30, 12.30, 14. in 16. uri).

V hali 3 se predstavljajo koroške regije, Slovenija, Madžarska in Italija. Prireditve so začinjene z narodno zabavno glasbo, folklornimi nastopi itd.

Na sejmu se predstavlja tudi domača živilska industrija z različnimi zanimivimi prireditvami. Med drugim bo kahal tudi znani »Kuchlmasta« Peter Lexe (zunanji razstavniki prostor B). Kmetijska zbornica informira o mesni produkciji na Koroškem. Na ogled je razstava živali, traktorjev in raznovrstne mehanizacije (zunanji razstavniki prostor za halo 7).

V hali 6 si obiskovalci lahko ogledajo novosti s področja gospodinjstva, zdravstva in živilstva. Hala 5 je v znamenju pohištva, opreme in dizajna.

Eno težišče je tudi telekomunikacija, žepna telefonija in mediji. Tudi tisti, ki se zanimajo za gradbeništvo, bodo prišli na svoj račun.

Tudi za jedačo in pijačo je poskrbljeno v raznih halah in pa v zunanjih razstavnih prostorih.

Obrtni sejem

V Celju je na sejmišču Golovec že 34. odprl vrata mednarodni obrtni sejem - MOS. Udeleženci tokratne prireditve prihajajo iz 30 držav in svoje izdelke ter storitve predstavljajo 1758 razstavljalcev. Sejem je odprl predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek. Slovenska obrt zaposluje 285.000 ljudi in po mnenju obrtnikov je vseeno deležna premajhne pozornosti vlade in državnih organov. Zato je bil tudi pogovor ter srečanje vodstva slovenskih obrtnikov s premierjem Drnovškom in nekaterimi ministri več kot dobrodošel. V pogovoru je izrazil predvsem vprašanje finančne nediscipline, saj so v Sloveniji še vedno dolžniki bolj zaščiteni kot upniki. Predsednik vlade je določil enomesečni rok, ko naj bi se sešli predstavniki Obrtnega združenja s predstavniki posameznih ministerstev, da bi predlagali ustrezne rešitve za probleme, ki jih najbolj občutijo slovenski obrtniki.

Novo vodstvo izseljenske matice

Slovenska izseljenska matica je ob koncu preteklega tedna dobila nov zagon in svež veter v samem vodstvu. Na občnem zboru in na prvih demokratičnih volitvah predsednika matice je zmagala dolgoletna aktivistka te organizacije Milica Trebše Štolfa. Uradno bodo njeno predsedništvo razglasili čez teden dni, saj lahko prispe še kakšna glasovnica članov matice po pošti. Vendar je njena prednost pred ostalimi kandidati tolikšna, da niti teo-

retično njenega vodstva nihče ne more ogroziti. Podpredsednik je postal Matjaž Klemenčič. Dosedanji predsednik je bil dr. Anton Bebler. Nova predsednica zagotavlja povrnitev zaupanja v Slovensko izseljensko matico ter oživitve njenih podružnic. Programsko delovanje matice bo poizkušala oplemeniti z zbiranjem donatorskih sredstev ter večjo skrb posvetiti ohranjanju arhivske kulturne dediščine izseljencev.

Kmalu nova univerza

Najkasneje čez leto dni bo v Sloveniji zaživela tretja univerza z enakovrednima središčema v Kopru in Novi Gorici. Primorska univerza naj bi bial drugačna od tiste v Ljubljani in Mariboru. Razprave in mnenja o tem projektu že dlje časa burijo duhove v slovenski

znanosti in šolstvu. Njenemu

nastanku pravzaprav nihče resneje ne nasprotuje. Na srečanju primorskih županov z ministrico za šolstvo dr. Lucijo Čok in predsednikom slovenske gospodarske zbornice Jožkom Čukom je prevladalo enotno mnenje, da se temu delu Slovenije obeta visoko kvalitetna, če

ne najboljša slovenska univerza, saj so jo gradili povsem na novo. Mnoge podružnice nekaterih visokošolskih ustanov oz. fakultet, kot tudi znanstvenih institucij, ki že sedaj delujejo na Primorskem, naj bi se pridružilo novi univerzi. Primorska univerza naj bi vrata uradno odprla najkasneje 1. oktobra 2002.

Velik zabavišni park je odprt od 10. ure do 2. ure.

V četrtek, 20. septembra, bo dan seniorjev z različnimi prireditvami in žeganjem. Letošnji jesenski sejem traja še do 23. septembra, od 9. do 18. ure.

Vstopnina za odrasle je 75 šil., otroci in mladina do 15. leta plača 15 šil., mladina do 18. leta pa 35 šil., seniorji 50 šil. Vstop od 16. ure dalje pa je 35 šil.

M. Š.

Na sejmu si lahko ogledate privlačno modno revijo z najnovjšimi kolekcijami

Svoj vsakoletni izlet je Zveza koroških partizanov letos usmerila proti Štajerski, točneje na Pohorje. Tam je pri Treh kraljih bil osrednji, partizanski miting v spomin na 60-letnico ustanovitve OF (Osvobodilne fronte) in 10-letnico osamosvojitve Republike Slovenije. Izlet je bil minulo soboto, 15. septembra, udeležba je bila zelo dobra.

Poklon padlima borcema

Udeleženci so na predlog prireditelja povezali prijetno s spoštljivim. Na poti na Pohorje, ki ne slovi le kot svetovno znano smučarsko središče in kot »zelena pljuča Štajerske«, ampak tudi kot pokrajina, ki je v drugi svetovni vojni dajala zavetišče slovenskim partizanom, kjer se je boril in padel legendarni Pohorski bataljon, so se izletniki ustavili v Mežici. Na tamkajšnjem starem pokopališču so položili venec na skupni grob, v katerem sta pokopana Franc Visočnik-Valent iz Šmarjete pri Pliberku in Tonči Blajs, Avprišev iz Lepene.

Lik Franca Visočnika-Valenta je predstavil podpredsednik ZKP Lipej Kolenik. »Prizadevajmo se, da njegov spomin rešimo pozabe in da se Valenta spominjamo v dostojni obliki«, je dejal. Franc Visočnik-Valent se je rodil 1. oktobra 1910 pri Muhoboru v Šmarjeti pri Pliberku in bil že leta 1938 vpoklican v nemško

IZLET ZVEZE KOROŠKIH PARTIZANOV

V znamenju dveh pomembnih obletnic

Skupinska slika izletnikov pred odhodom domov

vojsko. Aprila 1943 je prišel na dopust, ki ga je izrabil za odhod v partizane, med drugim tudi zato, ker mu je gestapo bil za petami. Franc Visočnik-Valent je bil izkušen bорец, ki je znal voditi svoje soborce. Zato je aprila 1944 bil imenovan za komandanta 3. bataljona vzhodnokoroškega odreda. 5. septembra 1944 je padel pri Najberžu v Podpeci. Pokopan je v skupnem partizanskem grobu na starem pokopališču v Mežici. Tam počiva tudi Tonči Blajs, Avprišev v Lepeni. O njem je spregovoril predsed-

nik ZKP inž. Peter Kuhar. Tonči Blajs je v medvojnem času bil tajnik SPD »Zarja«, vnet cerkveni in društveni pevec. V zborih in v društvu je sodeloval s Karlom Prušnikom-Gašperjem, s Tavčmanovimi fanti in drugimi. Mnogi od njih so, enako kot Tonči Blajs, padli za svobodo.

Tonči Blajs je v bojih z nacisti bil težko ranjen. Nemci so ga, privezanega za avtomobil, vlekli v Mežico, kjer je umrl in je tudi pokopan skupno s Francem Pasterkom-Lenartom, narodnim herojem in legendarnim prvim

komandantom koroških partizanov. Franca Pasterka-Lenarta so po vojni prekopali v Železno Kaplo. V Mežici pa njemu v spomin stoji doprsni kip.

Po pesmi, ki so jo zapeli Kapelčani, so se izletniki nagnili proti Pohorju. Pot jih je vodila skozi Maribor do Treh kraljev na vrhu Pohorja. Tik ob impozantni in skromni cerkvi je bil miting. Med drugim so ga oblikovali orhester Slovenske vojske, Partizanski zbor »Pinko Tomažič« iz Trsta ter krajevni zbori. Pokrovitelj mitinga je bil RTV Maribor.

EU in solidarnost z ZDA

Slavnostni govornik je bil Bogo Gorjan. Pozdravil je vključevanje Slovenije v EU, ker ta zveza raste na temeljih antifašističnega boja. In v tem boju »smo Slovenci skupno z ZDA in drugimi zavezniki doprinesli pomemben delež k zmagi nad nacizmom in fašizmom ter njunimi kolaboraterji«. Govornik je izrazil globoko solidarnost z ZDA v njihovem boju proti mednarodnemu terorju. To še toliko bolj, ker smo Slovenci sami bili žrtve državnega terorizma. Gorjan je ostro obsodil najnovejše uradno pogrevanje vindišarske teorije na Koroškem. »Vindišarji« so samo instrument nemškonalne politike,« je poudaril.

Udeležence mitinga je pozdravil tudi predsednik ZKP Peter Kuhar.

Od Treh kraljev so se izletniki podali visoko nad Žreče v gostilno Smogavc, kjer jih je čakalo okusno okrepcilo. Polni prijetnih vtisov so se preko Dravograda vračali domov.

Franc Wakounig

SPREMEMBA VOLILNEGA REDA IN MAJHNE STRANKE

Dežela zavestno zamuja pri demokratičnih reformah

Koroška ima enega najbolj strogih, če ne celo najstrožjih volilni red vseh avstrijskih zveznih dežel. Za vstop v deželni zbor je potrebnih skoraj 10 odstotkov glasov – in to za osnovni mandat v enem od štirih volilnih okrožij. Ta restriktivni model je deželni zbor sprejel po volitvah leta 1975, ko je Koroška enotna lista (KEL) z glavnim kandidatom dr. Pavlom Apovnikom le za las zgrešila sedež v deželni zboru. Ta uspeh slovenske stranke je tako šokiral tedanja koroško politično elito, da je takoj zaostri la volilni red, ki naj za večne čase zagotavlja, da Slovenci z lastno stranko ne pridejo v deželni zbor.

Volilni red je tedaj oviro za mandat dvignil na 10 % in jo pogojil z osnovnim mandatom. Za majhne stranke, kot so to EL, Zeleni oziroma Liberalni forum in druge, je ta ovira enostavno previsoka. Zato prav EL že vrsto let zahteva, da je treba v smislu razvoja demokracije spremeniti obstoječi volilni red, predvsem pa je treba znižati prag za vstop v deželni zbor, da bo tudi slovenska narodna skupnost s svojim predstavnikom zastopana v deželni parlamentu.

Dolga leta je ta zahteva bila podobna kriku vpijočega v puščavi. Predvsem ljudska stranka je odločno odbijala vse zahteve po znižanju praga, ker jo je bilo in jo je strah dodatnega osipa glasov. Socialdemo-

krati so vso zadevo opazovali zviška, le svobodnjaki so kazali določen interes in simpatije za spremembo, ker so pač tudi oni imeli svoje računice.

Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je prišlo do volilne kolicije med malimi strankami. Njen cilj je bil vstop v deželni zbor. Poskus je spodletel, predvolilna kolicija se je po volitvah razbila. Morda tudi zato, ker je medtem Liberalni forum izginil iz političnega dogajanja. Vsaka stranka je šla na svoje, volje po nadaljevanju volilne kolicije ni bilo več.

Zadnje mesece je vprašanje reforme volilnega reda skorajda izginilo iz javne razprave, morda tudi zato, ker je poseben pododbor deželnega zbora zadolžen, da izdela in predloži predloge. Do kakšnih izsledkov in zaključkov se bo ta pododbor prikopal, še ni jasno. Vse pa kaže na to, da znižanja praga ne bo. To vsekakor potrjuje najnovejša izjava deželnega glavarja, ki je po utečeni taktiki »deli in vladaj« dejal, da sicer zagovarja slovenski sedež v deželni zboru, da pa ne bo reforme, kot jo zahtevajo Zeleni. Kaj naj to odmerjanje pravice z dvema merama pomeni, si lahko vsakdo sam izračuna. S to izjavo namreč je deželni glavar krivdo za spodletelo reformo virtuosno zvalil na Zelene, obenem pa dal vedeti, da reforme ne bo.

Resnici na ljubo je seveda treba reči, da deželnozborske

stranke kljub mili odjugi zadnjih mesecev v tem vprašanju očitno nikoli niso nameravale resne reforme volilnega reda. Paleta zastopstvenih modelov za Slovence v deželni zboru je segala od virilnega mandata do punktualnega svetovanja, od polnovrednega sedeža do zastopstva, ki naj bi bilo omejeno zgolj na manjšinska vprašanja.

Poleg tega pa si očitno tudi slovenske politične elite, ki zagovarjajo zastopstvo v deželni zboru, niso bile povsem na jasnem, kaj sploh hočejo oz. se daljnosežnosti in usodnosti posledic določenih predlogov očitno niso zavedale. Tu mislim na predlog etničnega katastra. Tudi iz njihovih vrst je prihajala zamisel virilnega mandata. Obenem pa te elite dolgo časa niso hotele dojeti ali priznati, da so mandati v deželni zboru podvrženi splošnemu volilnemu redu. To in pa seveda neusklajenost ter neenotnost majhnih političnih strank je olajševalo ravnanje in argumentiranje ti-stih, ki nočejo reforme volilnega reda.

Vse to pa ne zmanjšuje odgovornosti in krivde deželnozborskih strank za dejstvo, da s svojo togostjo in v strahu za stolčke v deželni zboru ovirajo razvoj demokracije v deželi. Koroška bo še naprej ostala oaza politične restrikcije in zamujenih priložnosti za krepitev direktne demokracije

Franc Wakounig

PLANINSTVO

Mrzla gora iz Matkovega kota

Mrzla gora šteje med najmanj obiskane vrhove Savinjskih Alp in se nahaja na slovensko-avstrijski meji. Nanj se da priti po treh različnih uradnih dostopih, od teh sta dva markirana dostopa iz Slovenije ter nemarkirano brezpotje iz severne avstrijske strani. Najenostavnejši dostop je preko Okrešlja in zahodnega grebena. Tokrat bi vam pa rad predstavil zahtevnejši in zanimivejši dostop iz Matkovega kota.

Matkov kot je zahodna vzporedna dolina Logarske doline in je iz Avstrije najhitreje dosegljiv preko Pavličevega sedla. Še pred križiščem za Logarsko dolino zavijemo na desno v Matkov kot in se nato zapeljemo po makadamski cesti do odcepa planinske poti za Matkov škaf (tablica), kjer pustimo avto. Ob robu hudourniške struge nas lepo markirana pot popelje najprej skozi bukov gozd in nato po kamnitem svetu v poldrugi uri do naravne znamenitosti Matkovega škafa. Zadnji vzpon po strmih melišču pred škafom, ki je bil konec maja še ves zasnežen, je kar naporen. Imenovani škaf se nahaja tik pod visoko skalnato steno, kjer se v teku zime in pomladi nabere velika količina snega. Ko se sneg topi, pada preko stene slap, ki tako v

veliki snežni gmoti izstruži škaf, ki ima več metrov premera in je lahko globok do 15 metrov. Škaf je viden do zgodnjega poletja. Ker je pot do škafa lahko dostopna, se do tu napotijo velike množice planincev. Nadaljnja pot do vrha Mrzle gore pa je kar zahtevna in zato ni ravno priporočljiva za začetnike.

Zaradi večjih snežnih polj, ki so na poti od skafa do zadnje velike krnice Latvice, je do zgodnjega poletja priporočljiva uporaba derez in cepina. Od škafa do vrha Mrzle gore imamo še 2 do 3 ure hoje. Deloma je na izpostavljenih delih zavarovana s klini in jeklenimi vrvmi in zato moramo tu in tam tudi malo poplezati. Zadnje pol ure pa hodimo po skalnatem kopnem vzhodnem grebenu. Ko pridemo na vrh 2203 m visoke Mrzle gore, je naš trud poplačan s čudovitimi pogledi na sosednje vrhove Grintovcev, Peco, Olševo, Obir in Košuto. Da bi se vrnili spet na izhodišče naše ture, nas čaka spet ista pot nazaj. Če pa imamo možnost prevoza iz Logarske doline, je priporočljiv sestop preko zahodnega grebena in Okrešlja v Logarsko dolino.

Vsem bralcem pa želim še lepe jesenske gorske ture!

mami

NE ZAMUDITE – NE ZAMUDITE – NE ZAMUDITE

Simfoniki Radia-televizije Slovenija ali Big Band

V petek, 21. septembra, bo veliki orkester RTV Slovenija nastopil v Domu glasbe s posebno poslastico: znano v neznanzi obleki, narodne in umetne, prirejene na sodoben način, ki gre v uho.

Glasba treh komponistov, znanih ne le v Sloveniji, temveč tudi po svetu – predvsem filmskem – privablja na tisoče ljudi po vsej Evropi. V sklopu svojih potovanj po inozemstvu prihaja ta orkester, nekdanji znan pod imenom Veliki plesni orkester RTV Ljubljana, v Celovec, kjer je že večkrat gostoval na povabila Glasbenega društva (Musikverein), oziroma lahko rečemo, da je vsako leto vsaj enkrat v Celovcu.

Tokrat sta prireditelja koncerta tako Slovenska prosvetna zveza skupaj z Glasbenim gledališčem Gabriel kot tudi Musikverein.

Ljudska glasba

Ni vsak Slak ali Avsenik že tudi avtor avtentične ljudske glasbe. Ker so komponisti mnenja, da je zares dobra le stara narodna, ljudska glasba, so pač segli večinoma po njej, jo »prekomponirali« za današnja ušesa, a tako, da ji niso nič odvzeli, kvečjemu dodali oziroma jo obogatili. Prav v glasbi, klasični in ljudski, na splošno

Z leve: predstavnica Musikvereina g. Goess, direktor kulturnega programa RTV Slovenija Venier, tajnik SPZ dr. Janko Malle, pevec in komponist Gabrijel Lipuš ter skladatelj Janez Gregorc

ni prave volje do inovacij, do novih izrazov. Ta koncert je velika izjema in kar je še posebej pozitivno, gradi na novih izrazih in prijemih.

Big Band je v svoji bogati zgodovini menjala že precej znanih in priznanih dirigentov, ustanovil pa jo je – tedaj še pod imenom Plesni orkester – med drugim dirigent Marko Munih, danes pa ga vodi Anton Nanut.

Trije komponisti

Prvega in najstarejšega pozna domala vsak: Bojan Adamič, rojen leta 1921 in umrl leta 1995, legenda slovenske zabavne in filmske glasbe, je ustvaril nešteto kompozicij, ki jih ljudje prepevajo še danes. Glasbeno je opremil čez 200 filmov doma in v tujini, kot komponist pa se je lotil vsega: njegova je vrsta evergreenov, pa tudi partizan-

Malle in Tolmajer sta v odgovoru Haiderju spomnila tudi na problem vzdrževanja celotne infrastrukture kulturnega delovanja, kamor sodijo tudi kulturni domovi in dvorane, za katere izključno skrbijo slovenska društva. Vsa ta društva, tako Malle, so registrirana v Avstriji. Zategadelj bi lahko pričakovali, da bi tudi Avstrija in Koroška v dovoljšnji meri skrbeli za vzdrževanje teh ustanov.

Malle je napovedal, da bosta SPZ in KKZ deželne glavarja in deželno vladno obširno informirali o položaju slovenske kulture na Koroškem in dokazali, da dežela Koroška doslej ni bila pripravljena financirati vsega tistega, kar Haider navaja v svoji izjavi. Sploh pa njegov najnovejši napad ne služi oblikam dialoga, o katerih se na Koroškem v zadnjem času veliko govori in piše, je poudaril Malle.

Franc Wakounig

SPZ in KKZ zavračata očitke in trditve glavarja

V deželni kulturni politiki se očitno odpira nova konfliktna linija. Te dni je deželni kulturni referent, glavar Haider, zavrnil kritiko, ki sta jo na račun uradne kulturne politike dežele formulirali obe slovenski kulturni centrali, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza. Zastopniki obeh organizacij so se prejšnji teden sestali s slovensko ministrico za kulturo Andrejo Rihterjevo in jo informirali o delovanju ter o dialogu s koroško deželno politiko v vprašanih kulturah.

Deželni kulturni referent je ta informativni sestanek izrabil zato, da je informacije obeh kulturnih central zavrnil kot napačne, obenem pa je govoril o močni podpori dežele kulturni dejavnosti koroških Slovencev.

Haider je trdil, da je dežela samo v tem letu z dvema milijonoma šilingov subvencionirala akcije slovenskih društev, SPZ in KKZ pa da sta dobila po 110.000 šilingov. Mimo tega da dežela z akcijami kot sta Kulturni teden koroških Slovencev ali pa Evropski manjšinski kongres na Osojah podpira koroške Slovence. Kot dodatne primere podpore kulturni dejavnosti koroških Slovencev navaja Haider še Glasbeno šolo, kooperacijo med ORF in privatni-

ma radiema, pa tudi iz plebisitnega daru da so Slovenci dobili pet milijonov šilingov.

Ta prikaz sta SPZ in KKZ odločno zavrnil kot enostranskega.

Poslovodja Slovenske prosvetne zveze Janko Malle je dejal, da Haider ne razlikuje med kulturo, šolstvom in drugimi ustanovami, za katere je treba skrbeti v okviru slovenske narodne skupnosti. Njegov način, zmešati različne stvari in s tem pod črto ustvariti pozitivno sliko, je »zlonameren« z jasno strategijo. Ta slika namreč sploh ne odgovarja dejstvu.

Tako Malle kot tudi tajnik KKZ Nužej Tolmajer ugotavljata, da je v pogovoru z Rihterjevo šlo izključno za odnos dežele do koroških Slovencev na področju kulture. Obe organizaciji sta Rihterjevo podrobno informirali o podpori, ki jo dežela nudi Glasbeni šoli, radiu in privatnim dvojezičnim vrtcem, povedali sta, da dežela za kulturno dejavnost Slovencev letno daje okoli pol milijona šilingov, vendar je to seveda premalo. Kajti proračun za obe kulturni organizaciji znaša okoli 15 milijonov šilingov letno. Glavnina sredstev prihaja iz Slovenije, Avstrija in Koroška skupno prispevata le okoli tri milijone šilingov.

skih pesmi in koračnic in ni čudno, da je dobil tudi najvišje kulturno odlikovanje, ki ga podeljuje Slovenija: Prešernovo nagrado.

Drugi je Janez Gregorc, danes profesor glasbe na več akademijah, mdr. v Ljubljani in Gradcu je avtor številnih skladb za orkester

Dečo Žgur, vnuk skladatelja vasilija Mirka in v mladih letih vnet glasbenik pri pop-skupinah je sodeloval tudi pri Grand Prix Eurovision, kjer se je odlično odrezal.

Solo pevca Garijela Lipuša in Mio Žnidarič smo predstavili v prejšnji številki, prav tako ni treba posebej predstavljati saksofonista s Koroškega Michaela Eriana.

Pridite na koncert, ne bo vam žal!

ZAHOMC
ETNOLOŠKA RAZSTAVA

Petnajsta postavitev razstave »Ko bo cvetel lan«

V soboto zvečer so v večnamenski hiši v Zahomcu odprli dvojezično etnološko razstavo z naslovom »Ko bo cvetel lan«, ki jo je za Slovensko prosvetno zvezo v

k & k centru v Šentjanžu v Rožu pred šestimi leti prvič predstavila etnologinja Irena Destovnik iz Ljubljane.

Na odprtju – med številnimi obiskovalci je bil tudi župan občine – je avtorica povedala, da je prav v Zahomcu, v Dolah in na Ziljski Bistrici v času raziskave zbrala največ pripovedi o gojenju lanu in ovčereji, pa tudi velik del razstavljenih predmetov, ki so del narodopisne zbirke Slovenske prosvetne zveze, izhaja iz ziljskih vasi. Prav zato si tudi za čas postavitve razstave, ki bo odprta do 14. oktobra, v vasi ni bilo težko sprositi različnih izdelkov iz lanu in volne.

Gostilna Antonič

v Glinjah ob Dravi

vabi na

teden ribjih specialitet

med 19. in 23. septembrom 2001 ter v vinsko klet »Senza confini«, kjer so na voljo vrhunska vina iz Avstrije, Slovenije in Italije.

Rezervacije miz po telefonu: 04227/2226, faks 4236

ZVEZA BANK

daje v najem

STANOVANJE oz. PISARNO

površina: 72,7 m², 3 sobe, stranišče, kopalnica, mala kuhinja, terasa, 3. nadstropje v Zvezi Bank

POSLOVNI PROSTOR (TRGOVINA)

površina v pritličju: ca. 70 m², klet: ca. 60 m², 10.-Oktober-Straße 19, dobra lega, blizu centra

Lepi in reprezentativni prostori

Obrnite se na: Zvezo Bank, DI Johann Čertov, tel.: 0463/51 23 65 - 66 e-mail: johann.certov@pzb.at

Počasi se med ljudmi vendarle utrjuje zavest, da je treba na okolje paziti, da ni vseeno, če so zrak, voda in zemlja zastrupljeni z vse mogočimi kemikalijami. Tudi ljudje smo del narave in se z onesnaževanjem okolja zastrupljamo tudi sami. Ni vseeno, kakšno hrano jemo; tisoče in tisoče let so ljudje prebivali brez kemičnih dodatkov, v zadnjih petdesetih letih pa so kmetom in konzumentom vbijali v glavo, da je umetno vzgojena zelenjava brezpogojno potrebna za napredek in preživetje na zemeljski obli.

Kot rečeno, prepričanje te vrste se vztrajno umika in zdrava pamet naj poskrbi tudi za zdravo telo. Bio kmetje na Koroškem so se povezali v svojem združenju, ki ima vsako leto večje aktivnosti in ki nenehno širi svojo prodajno mrežo. Tako bo v Celovcu med 20. in 22. septembrom na Novem trgu okoli celovskega zmagaja »Bio praznik Alpe Jadran«, kjer bodo bio kmetje ponujali svoje specialitete in pričevali še zadnje neverne Tomaže, da so naravno pridelani kmetijski produkti ravno tako okusni kot vsi drugi (če ne še bolj), na vsak način pa veliko bolj zdravi.

Predsednik združenja bio kmetov Johannes Tomic je poudaril, da želi združenje v prvi vrsti služiti kot servis kmetom, da jim pomaga ustanovljati prodajne mreže, da opravlja zanje poti na urade, skrbi za imidž in reklamo in tako dalje.

Od pomladi naprej je pri prodaji naravnih izdelkov in pridelkov pravi »boom« in trend gre še vedno navzgor. Ljudje so za dobro in zdravo

20.-22. SEPTEMBRA: BIO PRAZNIK ALPE JADRAN

Iz leta v leto več ekološke zavesti

Znani televizijski kuhar Alois Maltersberger bo nastopil na bio prazniku

prehrano pripravljati plačati tudi nekoliko več kot običajno. Kot pravi predsednik združenja, je treba kmetom, ki kmetujejo še vedno po konvencionalnem načinu, vzeti strah pred »skokom v vodo«, da bi kmetovali biološko. Pridelki niso nič manjši, pravijo, na vsak način

pa so bolj kakovostni. Na Koroškem načrtujejo trgovine, ki bodo prodajale izključno biološko pridelana živila, na Dunaju taka trgovina že obstaja – to je celo veletrgovina, kjer

dobiš biološko celo mačjo in pasjo hrano!

Na tem sejmu bio kmetov bodo sodelovali tudi kmetje iz Italije in Slovenije. Prav sodelovanje iz Slovenije pa spremljajo težave, saj je znano, da ne sme brez posebnih dovoljenj čez mejo nobena pokvarljiva hrana. Vendar je organizatorjem – izjemoma – uspelo, da bomo lahko primerjali pridelke iz treh dežel.

Na Novem trgu pa se bodo predstavili tudi bio kuharji iz treh dežel, v restavracijah ali gostilnah pa bodo pomagali dijaki iz turistične šole v Beljaku. Pripravljen je tudi jedilni list v treh jezikih.

Sploh pa je večjezičnost pri združenju bio kmetov očitno samoumevna, saj ni prvič, da so vabila in obvestila tudi v slovenščini (in to v »normalni«, kar ni tako samoumevno na Koroškem).

Tako bodo imeli obiskovalci tega praznika na voljo seveda tržnico z izključno biološkimi pridelki, kjer bo 40 kmetov razstavljalo in prodajalo mesne izdelke, močnate jedi, sadje in zelenjavo, pa tudi sokove in alkoholne pijače.

Kogar zanima, če je voda, ki jo pije doma, zdrava in dobra, jo bo lahko dal na trgu tudi preiskati!

Kmetje vabijo tudi v tri gostilne in sicer v Bio-Gasthaus, v Bio-gostilno in v Bio-trattorio – torej ponudba treh dežel, kjer boste imeli na izbiro več vrst zajtrka, majhne prigrizke, obilna kosila, lahke obroke in celo večerje.

Na tem prazniku pa bo tudi umetnost imela svoj prostor.

Franc Merkač bo predstavil umetniške izdelke iz svoje delavnice. Poleg tega se bodo predstavili tudi svetovno znani kovači iz Kroepe, idrijske kljekljarice, tkalci in lončarji. Vrstili pa se bodo tudi nastopi folklornih skupin, klasične jazz glasbe, kabareta in modne revije.

Da pa si bodo starši manjših otrok lahko vso to ponudbo ogledali vsaj nekoliko v miru, so prireditelji poskrbeli tudi za otroško varstvo.

S. W.

FRAN
STRUGARSTVO

NOVO
NOVO

IZLOŽBENA OKNA
V CELOVCU

NOVO

na vogalu
Kolodvorska - Mežiška
Bahnhofstr. - Mießtaler Str.
nasproti deželne vlade

Stalna prodajna razstava
v Šmihelu nad Pliberkom je
odprta v ponedeljkih in torkih
9.00 - 12.00 / 13.00 - 18.00
in po dogovoru

Franc Merkač

A-9143 St. Michael/Šmihel 3
TEL. 0 42 35 / 44 1 22
e-mail: home@fran.at

www.fran.at

Umetnica Simona Šuc in galerist Niko Vavti

Foto: Štukej

ŠMIHEL-GALERIJA 'ANIN

Trenutki življenja

Galerija 'anin v Šmihelu zaključuje letošnjo sezono z razstavo del Simone Šuc iz Maribora. Mlada umetnica je študirala pri prof. Berniku in Gnamušu v Ljubljani, s svojimi pretežno maloforimatnimi deli pa se prvič predstavlja

občinstvu na Koroškem. Cikel slik »Lom trenutka« je nastal letos in simbolizira stično točko med poloma lebdenja in gravitacije. Zavest, zavedanje nastaja sproti in je direktno vpleteno v delovni in miselni svet njenega umetniškega ustvarjanja. Značilna za njene slike – olje na papir – je prosojnost nanosa samega s pomočjo gobe ali krpe. Črte s svinčnikom simbolizirajo človeške gibe, lebdenje in posredujejo

transparenci skozi prizmo trenutka, ki se izvržejo, vsrkajo, soočajo ali izmaknejo. Umetnica uporablja predvsem čiste barve.

Na odprtju razstave je spregovoril tudi predsednik kulturnega odbora občine Bistrica Andrej Wakounig.

Razstava je na ogled do 5. oktobra, dnevno od 16. do 19. ure v galeriji 'anin v hiši družine Vavti (poleg cerkve).

M. Š.

RAVNE NA KOROŠKEM

Likovna razstava: Gledati in videti

Nedavna otvoritev samostojne razstave likovnih del domačina, likovnega pedagoga Stojana Brezočnika, v tamkajšnjem razstavišču, je popestrila kulturni utrip v tem železarskem mestu, nekdanj boljšaklonjenemu likovnemu ustvarjanju. Slike so narejene bodisi v kombinaciji tuš risbe ali v akrilu. Poleg dopadljivosti gledalce soočijo s problemi minevanja in neprestanih sprememb v bivalnem okolju, torej

tudi v odnosih med ljudmi. Avtor je vnesel še nekatera besedila filozofa Friedricha Nietzscheja, in pesnikov Franceta Prešerna in Dragotina Ketteja. V nagovoru udeležencem otvoritve je Stojan Brezočnik med drugim menil, da se vse premalo ljudi potrudi videti dogajanja, čeprav jih gledajo, ter povabil k razmišljanju ob slikah. Te pa je zasnoval že leta 1996. Razstava bo odprta do konca septembra.

S. Š.

Z razstave likovnih del Stojana Brezočnika na Ravnan

RAVNE NA KOROŠKEM

Razstava o ustvarjanju Mitje Šipka

Koroška je ob 75-letnem življenjskem jubileju Mitji Šipku posvetila pozornost z razstavo dogodkov iz njegovega življenja. Gre za osebnost, ki že več kot pol stoletja bodisi kot strokovnjak na metalurškem področju, bodisi kot ljubiteljski kulturni ustvarjalec in v novjšem času kritik družbenih razmer, sooblikuje družbeno živ-

ljenje celotne pokrajine. Postavili so jo na hodniku Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika, panoji kot stenski časopis poročajo o Šipkovi navezanosti na rojstno vas Šentanel, ki ji je posvetil knjigo Šentanel, moje življenje. Od tam se je z očetovim soglasjem podal na šolanje, se 1944 leta pridružil NOB v boju za preživetje in po

vojni zaposlil v ravenski železarni, kjer je po dopolnilnem izobraževanju v ZDA in Franciji postal vrhunski strokovnjak odkrivanja napak v jeklu (defektoskopija) in še danes je dejaven v mednarodnem prostoru. Ljubiteljsko ustvarjanje gledališkega in filmskega igralca ter pisca dramskih tekstov kaže na močno prisotno potrebo po razširjanju Prežihove proze v druge medije, saj je zelo cenil Vorančeva dela. Še vedno pa čaka premiero Šipkova drama Med zakonom in vestjo. Na glasbenem področju ga predstavijo kot pisca besedil narečnih popevk in 35-letnega vodenja ljudskih pevcev Šentanelski pavri, ki pojejo »brez not ... in iz srca«. Posebnost je prav tako monodrama Svetneči Gašper, ki jo je naredil iz novele Prežihovega Voranca Pot na klop in uprizoril čez 700 krat. Kdor obiskuje javne prireditve, pa ne more mimo govorov, ki so jedrnat, literarni in družbeno kritični.

Razstava omenja tudi številna priznanja kot: Kidričeva nagrada za izume in tehnološke izboljšave (1987), Severjeva nagrada za najboljšo igralsko stvaritev na amaterskem odru (1976), Srebrni častni znak svobode (1996) in Zlata plaketa za življenjsko delo v ljubiteljski kulturni dejavnosti (2001). S. Š.

Mitja Šipek - 75 let

Dežela Koroška / Biro za slovensko narodno skupnost,
Carinthian Institute for Ethnic Minorities,
Pedagoška akademija Celovec

XII. evropski kongres narodnih skupnosti

v samostanu v Osojah

ČETRTEK, 27. SEPTEMBRA

17.00 ■ BAROČNA DVORANA

Pozdravne besede, otvoritev: deželni glavar dr. J. Haider

Otvoritveno predavanje: José-Maria Munoa Ganuza (prof., baskovska reg. vlada)

Glasbeni spored: Ženski kvartet Borovlje, harfistka Mojca Zlobko Vajgl

19.00 ■ VITEŠKA DVORANA sprejem pri deželnem glavarju

PETEK, 28. SEPTEMBER

9.00 ■ BAROČNA DVORANA

dr. Majda Kaučič Baša, univ. Ljubljana, pedagog. fakulteta, odd. za predšolsko vzgojo: Dvojezičnost in ohranjanje manjšinskih jezikov

red. prof. dr. Albina Nečak-Lük, univ. Ljubljana, fil. fakulteta, Inštitut za narodnostna vprašanja Dvojezično izobraževanje iz sociolingvističnega zornega kota

univ. doc. dr. Hans Reich, univ. Koblenz-Landau, Inštitut za medkulturno izobraževanje: Učenje jezikov in integracija - merjenje jezikovnega znanja pri otrocih priseljencev v Nemčiji

dr. Ingelore Oomen-Welke, pedagog. visoka šola Freiburg:

Prvi in drugi jezik - kdaj se učiti koliko jezikov?

12.30-14.30 ■ OPOLDANSKI ODMOR

14.30-17.00 ■ DELAVNICE

Delavnica 1: Pravni in ekonomski okvirni pogoji za učenje jezikov (vodja A. univ. doc. dr. Albert F. Reiteter)

Delavnica 2: Alternativne metode pri učenju jezikov (voditeljica dr. Maria Wedenig, ped. akademija)

Delavnica 3: Dvojezičnost in identiteta (vodja prof. dr. Guus Extra)

17.00-18.00 ■ PREZENTACIJA REZULTATOV DELAVNIC

19.30 ■ KONCERT Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije v osojski samostanski cerkvi

SOBOTA, 29. SEPTEMBER

9.00 ■ BAROČNA DVORANA dr. Lucija Čok, ministrica za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije: Uvodno predavanje

10.00 ■ PODIJSKA DISKUSIJA: Dvojezično šolstvo na Koroškem - alibi ali joker, vodi dr. Josef Hieden, direktor Pädak v Celovcu

13.00 ■ KONEC PRIREDITVE

KORTE

Pogreb Andreja Hribarja

Na Veliko gospojnico je v Kortah umrl Andrej Hribarj, po domače Točaj. Pokojni je bil v 82. letu starosti in je daleč naokoli bil znan in spoštovan kot trden kmet, kot zaveden Slovenec in kot ustrezljiv sosed.

Andrej Hribar je bil živa priča trpljenja, ki je v 20. stoletju prizadelo slovenski narod na Koroškem, saj je Točajeva družina plačala velik krvni davek za svobodo. Med tem, ko je on kot po sili vojak moral služiti nemškemu vojaškemu stroju, so nacisti ob pomoči domačih kolaboraterjev doma preganjali Točajevu družino. Prvi val pregnanstva je bil 26. septembra 1943, ko so odgnali očeta Anzeljna in brata Jozija najprej v KZ Dachau, od tam pa v koncentracijsko taborišče Lublin na okupiranem Poljskem. Oba sta tam umrla: oče Anzelj 10. februarja 1944, brat Jozij pa 16. februarja 1944. 19. novembra 1944 pa so nacisti dokončno pregnali vse Točajeve, med njimi mater Elizabeto, domačijo pa zasegli kot nemško lastnino.

Po vrnitvi iz vojne je Andrej Hribar prevzel izropano domačijo in se vse do leta 1948 moral boriti, da so obla-

sti popravile storjeno krivico in končno vrnile zaseženo domačijo, ki je bila bivša »nemška lastnina« (»deutsches Eigentum«). Svojo življenjsko družico si je poiskal pri Jugu v Selah in skupno sta posest postavila na trdne temelje, svoje otroke pa vzgojila v zavedne in delavne člane naše narodne skupnosti. Vsem sta nudila temeljito izobrazbo, saj so obiskovali

slovensko gimnazijo.

Andrej Hribar je kot malokdo poznal svoj rodni kraj in vedel za vsa ledinska in krajevna imena. Trpel je, ko je videl, kako jih namerno potujejo in kako izginjajo iz vsakdanjega življenja. Zato je svoje dragoceno znanje dajal naprej svojim otrokom in vnukom, da ne bi šlo v pozabo.

Andreja Hribarja smo k zadnjemu počitku položili v petek, 17. avgusta. Na njegovi zadnji zemeljski poti ga je pospremila velika množica pogrebcev in znancev. Pogrebne obrede je opravil župnik Tomaž Holmar, v slovo pa so mu zapeli domači pevci. Naj mu bo lahka domača zemlja, ki jo je tako ljubil, ženi, otrokom in vsemu sorodstvu pa velja naše iskreno sožalje.

DRAVOGRAD / RAZSTAVA BUČ

Rastline sonca in vlage

V sklopu tradicionalnih prireditev Zlata jesen, ko se predstavijo pridelovalci hrane okoliških kmetij, je Društvo kmetijskih inženirjev in tehnikov Koroške v sodelovanju z domačim turističnim društvom nedavno pripravilo razstavo jedilnih in okrasnih buč, ki so jih vzgojili ljubitelji in člani društva. Predsednica društva kmetijskih strokovnjakov Tatjana Krejan-Košan je udeležencem tudi povedala, da buče spadajo med najstarejše plodovke, ki potrebujejo sonce in vlago. Letošnji pridelek zato ni bil tako dober, narašča pa zanimanje, zato načrtujejo društvo ljubite-

ljev buč oz. bučmanov. Tisti, ki jih te zelo stare plodovke bolj zanimajo, pa so prisluhnili predavanju Ruth Podgornik-Reš z naslovom: Kaj vse še ne vemo o bučah? Prireditve o bučah so deseti dan razstave zaključili s pokušino jedi z dodanimi bučami.

Priložili so še nekatere recepte priprave gibanice, kolačkov, zavitkov, kompota in mariniranih bučk. S. Š.

Astronom Herman Mikuž

Razstava je Mileno Cigler Gregorin vzpodbudila, da je napisala pesem:

O BUČAH (takšnih in drugačnih)

bu-ča ni če bu la
bu-ča ni če be la
bu-ča je debela
bu ča je vesela!

A koliko je sort in vrst
ne našteješ jih na en prst :

spužvasta buča,
ježkasta buča,
stekleničasta buča,
buča dolginka,
buča debelinka,
buča patišonka,
buča amerikanka.

Buča za okras, buča z bradavico;
buča kakor žoga, buča za pizzo
s turbanom ali brez, hruška ali žoga,
rožica odprta, zelenjava z vrta:

in buča velikanka,
okrogla megalomanka,
naša amerikanka,
klonirna uganka!

Dragi bučmani zagnani,
pošljite naslov Tatjani!
Morda pa naslednjo sezono
pridelali boste bučo melono,
ali pa z mutacijo vam rata
buča, ki bi imela semena zlata ...

